

Директива Ради 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року

про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб та відповідальності за наслідки такого прийому

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейського Співтовариства, зокрема, пунктів 2(a) та (b) статті 63 цього Договору,

Беручи до уваги пропозицію Комісії (1),

Беручи до уваги позицію Європейського парламенту (2),

Беручи до уваги позицію Економічно-соціального комітету (3),

Беручи до уваги позицію Комітету регіонів (4),

Оскільки:

- (1) Підготовка спільної політики у галузі притулку, включаючи спільні Європейські домовленості щодо притулку, є складовою частиною мети Європейського Союзу щодо поступового створення простору свободи, безпеки та справедливості для тих, хто через вимушені обставини правомірно шукає захист у Європейському Союзі.
- (2) За останні роки у Європі істотно зросли випадки масового напливу переміщених осіб, які не можуть повернутися у країну походження. А тому необхідно розробити виняткові механізми забезпечення негайного тимчасового захисту таких осіб.
- (3) У висновках щодо осіб, переміщених через конфлікт у колишній Югославії, затверджених міністрами у справах інтеграції на засіданнях у Лондоні 30 листопада та 1 грудня 1992 року, а також у Копенгагені 1 та 2 червня 1993 року, держави-члени та інституції Співтовариства висловили занепокоєння стосовно ситуації із переміщеними особами.
- (4) 25 вересня 1995 року Рада прийняла Резолюцію про розподіл тягаря щодо прийому та проживання переміщених осіб на тимчасовій основі (5), а 4 березня 1996 року – Рішення 96/198/ЖНА про порядок попередження та

надзвичайні процедури при розподілі тягаря щодо прийому та проживання переміщених осіб на тимчасовій основі (6).

- (5) План дій Ради та Комісії від 3 грудня 1998 року (7) передбачає відповідно до Амстердамському договору прищвидшене прийняття мінімальних стандартів тимчасового захисту переміщених осіб із третіх країн, які не можуть повернутися до країни свого походження, та заходів, що сприятимуть збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому переміщених осіб та відповідальності за наслідки такого прийому.
- (6) 27 травня 1999 року Рада ухвалила висновки щодо переміщених осіб із Косово. Ці висновки закликають Комісію та держав-членів урахувати досвід реагування на кризову ситуацію у Косово з метою запровадження заходів відповідно до Договору.
- (7) Європейська Рада на позачерговому засіданні у Тампере 15-16 жовтня 1999 року визнала необхідність досягнення домовленості з питань тимчасового захисту переміщених осіб, виходячи із принципу солідарності держав-членів.
- (8) З огляду на це необхідно встановити мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та вжити заходів для забезпечення балансу зусиль держав-членів щодо прийому таких осіб та відповідальності за наслідки прийому таких осіб.
- (9) Ці стандарти та заходи є взаємопов'язаними та взаємозалежними з міркувань ефективності, узгодженості та солідарності і, зокрема, для запобігання ризику повторних переміщень. Тому вони мають бути закріплені в єдиному правовому документі.
- (10) Такий тимчасовий захист повинен відповідати міжнародним зобов'язанням держав-членів щодо біженців. Зокрема, він не повинен перешкоджати визнанню статусу біженця відповідно до Женевської конвенції від 28 липня 1951 року про статус біженців зі змінами, внесеними Нью-Йоркським протоколом від 31 січня 1967 року, ратифікованим усіма державами-членами.
- (11) Необхідно ставитися із повагою до повноважень Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців щодо біженців та інших осіб, які потребують міжнародного захисту, а також ввести у дію Декларацію № 17, що додається до Заключного акту Амстердамського договору щодо статті 63 Договору про заснування Європейського

Співтовариства, яка передбачає проведення консультацій між Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців та іншими відповідними міжнародними організаціями з питань, що стосуються політики у сфері надання притулку.

- (12) Сама природа мінімальних стандартів передбачає, що держави-члени мають право приймати або забезпечувати більш сприятливі положення для осіб, які користуються тимчасовим захистом, у разі масового напливу переміщених осіб.
- (13) Враховуючи винятковий характер положень, встановлених цією Директивою для вирішення питань, пов'язаних із масовим або неминучим масовим напливом переміщених осіб з третіх країн, які не можуть повернутися до країни свого походження, захист, що надається, повинен запроваджуватися на обмежений строк.
- (14) Наявність масового напливу переміщених осіб встановлюється Рішенням Ради, яке є обов'язковим для всіх держав-членів стосовно переміщених осіб, на яких поширюється це Рішення. Також слід визначити умови закінчення строку дії цього Рішення.
- (15) У разі масового напливу переміщених осіб слід визначити зобов'язання держав-членів щодо умов прийому та проживання осіб, які користуються тимчасовим захистом. Ці зобов'язання мають бути справедливими та забезпечувати відповідний рівень захисту таким особам.
- (16) Щодо поведінки із особами, які користуються тимчасовим захистом відповідно до цієї Директиви, держави-члени пов'язані зобов'язаннями, передбаченими міжнародно-правовими документами, сторонами яких вони є і які забороняють дискримінацію.
- (17) Державам-членам слід спільно із Комісією запровадити необхідні заходи для того, щоб обробка персональних даних здійснювалася згідно із стандартами захисту, передбаченими Директивою 95/46/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 жовтня 1995 року про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних (8).
- (18) У контексті тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб слід розробити правила для забезпечення доступу до процедури надання притулку відповідно до міжнародних зобов'язань держав-членів і Договору.

- (19) Необхідно передбачити принципи та заходи, що забезпечують повернення до країни походження, а також заходи, які повинні вживати держави-члени щодо осіб, тимчасовий захист яких закінчився.
- (20) З метою досягнення балансу зусиль між державами-членами щодо прийому переміщених осіб у разі масового напливу та відповідальності за наслідки прийому таких осіб необхідно передбачити механізм солідарності. Такий механізм повинен складатися із двох компонентів: перший – фінансовий, а другий стосується фактичного прийому осіб у державах-членах.
- (21) Запровадження тимчасового захисту має супроводжуватися адміністративним співробітництвом між державами-членами при взаємодії із Комісією.
- (22) Необхідно визначити критерії щодо позбавлення окремих осіб тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб.
- (23) Оскільки мета запропонованої діяльності, а саме встановлення мінімальних стандартів для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та заходів, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому та відповідальності за наслідки прийому таких осіб, не може бути у достатній мірі досягнута державами-членами, і, відповідно, виходячи із масштабів та результатів запропонованих заходів, може бути краще досягнута на рівні Співтовариства, Співтовариство може вживати заходів відповідно до принципу субсидіарності, викладеного у статті 5 Договору. Відповідно до принципу пропорційності, передбаченого зазначеною статтею, ця Директива не виходить за межі, необхідні для досягнення поставленої мети.
- (24) Відповідно до статті 3 Протоколу про позицію Сполученого Королівства та Ірландії, що додається до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейського Співтовариства, Сполучене Королівство листом від 27 вересня 2000 року повідомило про своє бажання взяти участь у прийнятті та застосуванні цієї Директиви.
- (25) Відповідно до статті 1 згаданого Протоколу Ірландія не бере участі у прийнятті цієї Директиви. Відповідно, без обмеження положення статті 4 вищезгаданого Протоколу, положення цієї Директиви до Ірландії не застосовуються.

- (26) Відповідно до статей 1 і 2 Протоколу про позицію Данії, доданого до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейського Співтовариства, Данія не бере участі у прийнятті цієї Директиви, а отже, не підпадає під її дію.

УХВАЛИЛА ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

РОЗДІЛ I

Загальні положення

Стаття 1

Метою цієї Директиви є встановлення мінімальних стандартів для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб із третіх країн, які не можуть повернутися до країни свого походження, а також сприяння у збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому та відповідальності за наслідки прийому таких осіб.

Стаття 2

Для цілей цієї Директиви:

(а) «тимчасовий захист» – процедура виняткового характеру для забезпечення у разі масового або неминучого масового напливу переміщених осіб із третіх країн, які не можуть повернутися до країни свого походження, негайного тимчасового захисту таких осіб, особливо якщо існує ризик того, що система притулку не зможе впоратися із таким напливом без негативних наслідків для свого ефективного функціонування, інтересів відповідних осіб, а також інших осіб, які просять про надання захисту.

(b) «Женевська конвенція» – Конвенція від 28 липня 1951 року про статус біженців, зі змінами, внесеними Нью-Йоркським протоколом від 31 січня 1967 року.

(c) «переміщені особи» – громадяни третіх країн або особи без громадянства, які були змушені покинути свою країну чи регіон походження, або евакуйовані, зокрема у відповідь на звернення міжнародних організацій, і не можуть повернутися у безпечних та стабільних умовах через ситуацію, що складалася у цій країні, і які підпадають під дію статті 1А Женевської конвенції або інших міжнародних чи національних документів, які надають міжнародний захист, зокрема:

(i) особи, які врятувалися втечею із районів збройного конфлікту або спалаху насильства;

(ii) особи, яким загрожує серйозний ризик або які стали жертвами систематичних чи загальних порушень прав людини;

- (d) «масовий наплив» – прибуття до Співтовариства великої кількості переміщених осіб із певної країни чи географічного регіону незалежно від того, чи є таке прибуття спонтанним або вимушеним, наприклад, за програмою евакуації;
- (e) «біженці» – громадяни третіх країн або особи без громадянства у значенні статті 1А Женевської конвенції;
- (f) «неповнолітні без супроводу» – громадяни третіх країн або особи без громадянства віком до вісімнадцяти років, які прибувають на територію держав-членів без супроводу дорослої особи, відповідальної за них згідно із законом або звичаєм, доки вони не будуть передані під опіку такої особи, та неповнолітні, які залишились без супроводу після в'їзду на територію держав-членів;
- (g) «дозвіл на проживання» – будь-який дозвіл або свідоцтво, видані органами влади держави-члена у формі, передбаченій законодавством цієї держави, яке дозволяє громадянину або особі без громадянства проживати на її території;
- (h) «спонсор» – громадянин третьої країни, який користується тимчасовим захистом у державі-члені відповідно до рішення, прийнятого згідно із статтею 5, і який має намір возз'єднатися із членами своєї сім'ї.

Стаття 3

1. Тимчасовий захист не перешкоджає визнанню статусу біженця відповідно до Женевської конвенції.
2. Держави-члени застосовують тимчасовий захист із належною повагою до прав людини та основних свобод, а також своїх зобов'язань щодо невидворення.
3. Встановлення, впровадження та припинення тимчасового захисту є предметом регулярних консультацій з Управлінням Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців (УВКБ ООН) та іншими відповідними міжнародними організаціями.
4. Ця Директива не поширюється на осіб, які були прийняті за програмами тимчасового захисту до набрання нею чинності.
5. Ця Директива не обмежує прерогативу держав-членів приймати або зберігати більш сприятливі умови для осіб, на яких поширюється тимчасовий захист.

РОЗДІЛ II

Тривалість та запровадження тимчасового захисту

Стаття 4

1. Без обмеження положень статті 6 тривалість тимчасового захисту становить один рік. Якщо захист не припинено відповідно до положень статті 6(1)(b), він може бути автоматично продовжений на шестимісячні строки протягом максимум одного року.
2. Якщо причини для тимчасового захисту продовжують існувати, Рада може прийняти рішення кваліфікованою більшістю за пропозицією Комісії, яка також розглядає будь-який запит держави-члена щодо подання нею пропозиції Раді, про продовження цього тимчасового захисту строком до одного року.

Стаття 5

1. Наявність масового напливу переміщених осіб встановлюється рішенням Ради, прийнятим кваліфікованою більшістю за пропозицією Комісії, яка також розглядає будь-який запит держави-члена щодо подання нею пропозиції до Ради.
2. Пропозиція Комісії повинна щонайменше включати:
 - (a) опис конкретних груп осіб, яким буде надано тимчасовий захист;
 - (b) дату початку надання тимчасового захисту;
 - (c) оцінку масштабів руху переміщених осіб.
3. Рішення Ради має наслідком запровадження тимчасового захисту для переміщених осіб, яких воно стосується, у всіх державах-членах відповідно до положень цієї Директиви. Таке рішення щонайменше включає:
 - (a) опис конкретних груп осіб, яким буде надано тимчасовий захист;
 - (b) дату початку надання тимчасового захисту;
 - (c) інформацію, отриману від держав-членів, про можливість таких держав у прийомі;
 - (d) інформація від Комісії, УВКБ ООН та інших відповідних міжнародних організацій.
4. Рішення Ради ґрунтується на:
 - (a) вивченні ситуації та масштабів руху переміщених осіб;
 - (b) оцінці доцільності встановлення тимчасового захисту із урахуванням можливості надання невідкладної допомоги та дій на місцях або недоцільності таких заходів;
 - (c) інформації, отриманої від держав-членів, Комісії, УВКБ ООН та інших відповідних міжнародних організацій.
5. Європейський парламент інформується про рішення Ради.

Стаття 6

1. Тимчасовий захист припиняється:

- (a) при досягненні максимального строку тривалості; або
- (b) у будь-який час за рішенням Ради, прийнятим кваліфікованою більшістю за пропозицією Комісії, яка також розглядає будь-який запит держави-члена щодо подання нею пропозиції до Ради.

2. Рішення Ради ґрунтується на встановленні факту, що ситуація в країні походження є такою, що дозволяє безпечно і надійно повернення осіб, яким надано тимчасовий захист, з належною повагою до прав людини і основних свобод, а також зобов'язань держав-членів щодо невидворення. Європейський парламент інформується про рішення Ради.

Стаття 7

1. Держави-члени можуть поширювати тимчасовий захист, передбачений цією Директивою, на додаткові категорії переміщених осіб, окрім осіб, до яких застосовується рішення Ради, передбачене статтею 5, якщо вони переміщені з тих же причин і з тієї ж країни або регіону походження. Вони негайно повідомляють Раду та Комісію.
2. Положення статей 24, 25 і 26 не поширюються у випадку використання можливості, зазначеної в пункті 1, за винятком структурної підтримки в рамках Європейського фонду біженців, створеного Рішенням 2000/596/ЄС (9), на умовах, викладених у цьому Рішенні.

РОЗДІЛ III

Зобов'язання держав-членів щодо осіб, які користуються тимчасовим захистом

Стаття 8

1. Держави-члени вживають необхідних заходів для надання особам, які користуються тимчасовим захистом, дозволу на проживання на увесь термін дії захисту. З цією метою видаються документи або інші рівнозначні докази.
2. Незалежно від терміну дії дозволів на проживання, зазначених у пункті 1, поведження держав-членів з особами, які користуються тимчасовим захистом, не може бути менш сприятливим, аніж те, що передбачено у статтях 9-16.
3. У разі необхідності держави-члени забезпечують осіб, які допускаються на їхню територію з метою тимчасового захисту, усіма засобами для отримання необхідних віз, зокрема транзитних. З огляду на невідкладність ситуації, необхідно звести до мінімуму усі формальності. Візи мають бути безкоштовними або їх вартість зменшена до мінімуму.

Стаття 9

Держави-члени надають особам, які користуються тимчасовим захистом, документ зрозумілою для них мовою, у якому чітко викладені положення тимчасового захисту, що їх стосуються.

Стаття 10

Для забезпечення ефективного застосування Рішення Ради, зазначеного у статті 5, держави-члени реєструють персональні дані, зазначені в пункті (а) Додатку II, стосовно осіб, які користуються тимчасовим захистом на їх території.

Стаття 11

Держава-член повертає назад особу, яка користується тимчасовим захистом на її території, якщо зазначена особа залишається на території іншої держави-члена або намагається без дозволу в'їхати на територію іншої держави-члена протягом періоду, на який розповсюджується Рішення Ради, зазначене у статті 5. Держави-члени можуть на основі двосторонньої угоди прийняти рішення про незастосування цієї статті.

Стаття 12

Держави-члени надають дозвіл особам, які користуються тимчасовим захистом, на період, що не перевищує термін тимчасового захисту, працювати як найманий працівник або самозайнята особа згідно із правилами, що застосовуються до професії, а також брати участь у таких видах діяльності як можливість отримання освіти для дорослих, професійна підготовка та практичне навчання на робочих місцях. З міркувань політики ринку праці держави-члени можуть надавати перевагу громадянам ЄС та громадянам держав, пов'язаних Угодою про Європейський економічний простір, а також громадянам третіх країн, які законно проживають та отримують допомогу по безробіттю. Щодо оплати праці, доступу до систем соціального страхування, пов'язаних із діяльністю як найманий працівник або самозайнята особа, та інших умов працевлаштування застосовуються загальні закони, що діють у державах-членах.

Стаття 13

1. Держави-члени забезпечують особам, які користуються тимчасовим захистом, доступ до придатного житла або, у разі необхідності, засобами для отримання житла.
2. Держави-члени забезпечують надання особам, які користуються тимчасовим захистом, необхідної допомоги в частині соціального забезпечення та засобів до існування, якщо вони не мають достатніх ресурсів, а також медичного забезпечення. Не обмежуючи умови пункту 4, допомога, необхідна для

медичного забезпечення, включає, принаймні, невідкладну медичну допомогу та необхідне лікування у разі захворювання.

3. Якщо особи, які користуються тимчасовим захистом, працюють як найманий працівник або самозайнята особа, при визначенні рівня допомоги враховується їх здатність задовольняти власні потреби.

4. Держави-члени надають необхідну медичну або іншу допомогу особам, які користуються тимчасовим захистом і мають особливі потреби, таким як неповнолітні особи без супроводу, або особи, які зазнали катувань, зґвалтування чи інших серйозних форм психологічного, фізичного чи сексуального насильства.

Стаття 14

1. Держави-члени надають особам віком до 18 років, які користуються тимчасовим захистом, доступ до системи освіти на тих самих умовах, що й громадянам приймаючої держави-члена. Держави-члени можуть передбачити, що такий доступ має бути обмежений державною системою освіти.

2. Держави-члени можуть дозволити дорослим, які користуються тимчасовим захистом, доступ до загальної системи освіти.

Стаття 15

1. Для цілей цієї статті у випадках, коли сім'ї, які проживали у країні походження, були розлучені через обставини масового напливу, членами сім'ї вважаються такі особи:

(а) другий з подружжя спонсора або його/її неодружений партнер, які перебувають у стабільних стосунках, якщо законодавство або практика відповідної держави-члена розглядає неодружені пари як подружжя відповідно до свого законодавства про іноземців; неповнолітні неодружені діти спонсора або його/її чоловіка/дружини, незалежно від того чи народилися вони в шлюбі чи поза шлюбом, або усиновлені;

(b) інші близькі родичі, які проживали разом як частина сім'ї на момент подій, що призвели до масового напливу, і які на той час перебували на повному або переважному утриманні спонсора.

2. У випадках, коли окремі члени сім'ї користуються тимчасовим захистом в різних державах-членах, держави-члени повинні возз'єднати членів сім'ї, якщо вони переконані, що члени сім'ї підпадають під опис пункту 1(а), з урахуванням бажання зазначених членів сім'ї. Держави-члени можуть возз'єднати членів сім'ї, якщо вони переконані, що члени сім'ї підпадають під опис пункту 1(б),

беручи до уваги, в кожному конкретному випадку, надзвичайні труднощі, з якими вони зіткнулися б, якби возз'єднання не відбулося.

3. Якщо спонсор користується тимчасовим захистом в державі-члені, а один або кілька членів сім'ї ще не перебувають у цій державі-члені, держава-член, у якій спонсор користується тимчасовим захистом, повинна возз'єднати членів сім'ї, які потребують захисту, зі спонсором, у випадку, якщо вони підпадають під опис пункту 1(a). Держава-член може возз'єднати членів сім'ї, які потребують захисту, зі спонсором у разі, якщо вона переконана, що вони підпадають під опис параграфу 1(b), беручи до уваги в кожному конкретному випадку надзвичайні труднощі, з якими вони зіткнулися б, якби возз'єднання не відбулося.

4. При застосуванні цієї статті держави-члени беруть до уваги найкращі інтереси дитини.

5. Заінтересовані держави-члени вирішують, із урахуванням статей 25 і 26, в якій державі-члені відбудеться возз'єднання.

6. Членам сім'ї, що возз'єдналися, надається дозвіл на проживання під тимчасовим захистом. З цією метою видаються документи або інші рівнозначні докази. Переміщення членів сім'ї на територію іншої держави-члена з метою возз'єднання згідно з пунктом 2 призведе до анулювання виданих дозволів на проживання та припинення зобов'язань тимчасового захисту у державі-члені, із якої вони від'їжджають.

7. Практична реалізація цієї статті може передбачати співпрацю з відповідними міжнародними організаціями.

8. Держава-член на запит іншої держави-члена надає інформацію, яку зазначено в Додатку II, про особу, яка отримує тимчасовий захист, необхідну для вирішення питання відповідно до цієї статті.

Стаття 16

1. Держави-члени якомога швидше вживають заходів для забезпечення необхідного представництва неповнолітніх без супроводу, які користуються тимчасовим захистом, законними опікунами, або, за необхідності, організацією, яка відповідає за піклування та благополуччя неповнолітніх, або будь-яким іншим відповідним представництвом.

2. Під час періоду тимчасового захисту держави-члени забезпечують розміщення неповнолітніх без супроводу:

- (a) з повнолітніми родичами;
- (b) з прийомною сім'єю;
- (c) у приймальних центрах зі спеціальними умовами для неповнолітніх або в інших приміщеннях, придатних для неповнолітніх;
- (d) з особою, яка доглядала за дитиною під час втечі.

Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення такого розміщення. Згода повнолітньої особи або зацікавлених осіб встановлюється державами-членами. Думка дитини враховується відповідно до віку та зрілості дитини.

РОЗДІЛ IV

Доступ до процедури надання притулку в контексті тимчасового захисту

Стаття 17

1. Особи, які користуються тимчасовим захистом, повинні мати можливість у будь-який час подати заяву про надання притулку.
2. Розгляд будь-якої заяви про надання притулку, яка не була розглянута до закінчення періоду тимчасового захисту, завершується після закінчення цього періоду.

Стаття 18

Застосовуються критерії та механізми прийняття рішення про те, яка держава-член відповідає за розгляд заяви про надання притулку. Зокрема, державою-членом, відповідальною за розгляд заяви про надання притулку, поданої особою, яка користується тимчасовим захистом відповідно до цієї Директиви, є держава-член, яка прийняла таку особу на свою територію.

Стаття 19

1. Держави-члени можуть передбачити, що під час розгляду заяв тимчасовий захист не може надаватися одночасно зі статусом особи, яка просить притулку.
2. Якщо після розгляду заяви про надання притулку статус біженця або, де це можливо, інший вид захисту, не надається особі, яка має право або користується тимчасовим захистом, держави-члени, не обмежуючи положення статті 28, забезпечують, щоб така особа користувалася або продовжувала користуватися тимчасовим захистом до кінця періоду захисту.

РОЗДІЛ V

Повернення та заходи, які вживаються після припинення тимчасового захисту

Стаття 20

У разі закінчення тимчасового захисту, не обмежуючи дію статей 21, 22 і 23, застосовуються загальні закони про захист та про іноземців у державах-членах.

Стаття 21

1. Держави-члени вживають заходів, необхідних для добровільного повернення осіб, які користуються тимчасовим захистом або тимчасовий захист яких закінчився. Держави-члени забезпечують, щоб положення, які регулюють добровільне повернення осіб, які користуються тимчасовим захистом, сприяли їхньому поверненню з повагою до людської гідності.

Держава-член забезпечує, щоб рішення цих осіб про повернення приймається з повним знанням фактів. Держави-члени можуть передбачити ознайомчі візити.

2. На той час, поки тимчасовий захист не закінчився, держави-члени, виходячи із обставин, що склалися в країні походження, повинні прихильно розглядати запити про повернення до приймаючої держави-члена від осіб, які користувалися тимчасовим захистом і скористалися своїм правом на добровільне повернення.

3. Після закінчення терміну тимчасового захисту держави-члени можуть продовжувати в індивідуальному порядку виконання зобов'язань, передбачених у РОЗДІЛІ III, стосовно осіб, на яких розповсюджувався тимчасовий захист та програма добровільного повернення. Таке продовження діє до дати повернення.

Стаття 22

1. Держави-члени вживають заходів, необхідних для забезпечення того, щоб примусове повернення осіб, тимчасовий захист яких закінчився і які не мають права на в'їзд, здійснювався із належною повагою до людської гідності.

2. У випадках примусового повернення держави-члени ураховують будь-які вагомі гуманітарні причини, за яких повернення може бути неможливим або необґрунтованим у конкретних випадках.

Стаття 23

1. Держави-члени вживають необхідних заходів щодо умов проживання осіб, які користувалися тимчасовим захистом, і які з огляду на стан їх здоров'я не можуть подорожувати; якщо, наприклад, вони зазнають серйозних негативних наслідків у разі переривання їхнього лікування. Вони не підлягають висланню доти, доки така ситуація триває.

2. Держави-члени можуть дозволити сім'ям, чії діти є неповнолітніми і відвідують школу в державі-члені, користуватися умовами проживання, які дозволяють відповідним дітям закінчити поточний навчальний період.

РОЗДІЛ VI Солідарність

Стаття 24

Заходи, передбачені цією Директивою, отримують підтримку у рамках програми Європейського фонду біженців, створеного Рішенням 2000/596/ЄС, відповідно до викладених у цьому Рішенні умов.

Стаття 25

1. Держави-члени приймають осіб, які мають право на тимчасовий захист у дусі солідарності Співтовариства. Вони вказують – у цифрах або у загальних рисах – свою здатність приймати таких осіб. Ця інформація має бути викладена в рішенні Ради, зазначеному у статті 5. Після прийняття цього Рішення держави-члени можуть вказати додаткові можливості для прийому, повідомивши про це Раду та Комісію. Ця інформація має бути негайно передана до УВКБ ООН.

2. Заінтересовані держави-члени, діючи у співробітництві з компетентними міжнародними організаціями, забезпечують, щоб відповідні особи, визначені в рішенні Ради, зазначеному у статті 5, які ще не прибули до Співтовариства, висловили бажання стосовно прийому на свої території.

3. Якщо кількість тих, хто має право на тимчасовий захист після раптового та масового напливу, перевищує спроможність прийому, зазначену в пункті 1, Рада у терміновому порядку вивчає ситуацію та вживає відповідних заходів, включаючи рекомендації щодо додаткової підтримки держав-членів, інтереси яких це зачіпає.

Стаття 26

1. Під час дії тимчасового захисту держави-члени співпрацюють одна з одною щодо зміни місця проживання осіб, які користуються тимчасовим захистом, із однієї держави-члена до іншої за умови згоди відповідних осіб на таке переміщення.

2. Держава-член надсилає запити про переміщення іншим державам-членам і повідомляє Комісію та УВКБ ООН. Держави-члени інформують запитуючу державу-член про їхню здатність приймати переміщених осіб.

3. Держава-член на запит іншої держави-члена надає інформацію, як зазначено в Додатку II, про особу, яка користується тимчасовим захистом, необхідну для вирішення питання відповідно до цієї статті.

4. Якщо переміщення здійснюється з однієї держави-члена до іншої, термін дії дозволу на проживання в державі-члені, з якої особа від'їжджає, закінчується, а зобов'язання тимчасового захисту щодо відповідних осіб в державі-члені, з якої така особа від'їжджає, припиняються. Нова приймаюча держава-член надає тимчасовий захист таким особам.

5. Держави-члени використовують зразок перепустки, наведений у Додатку I, для переміщення осіб, які користуються тимчасовим захистом, між державами-членами.

РОЗДІЛ VII Адміністративне співробітництво

Стаття 27

1. Для цілей адміністративного співробітництва, необхідного для впровадження тимчасового захисту, кожна з держав-членів призначає національну контактну особу, адресу якої вони повідомляють один одному та Комісії. Держави-члени у співробітництві з Комісією вживають усіх належних заходів для встановлення прямої співпраці та обміну інформацією між компетентними органами.

2. Держави-члени повинні регулярно та якомога швидше повідомляти дані про кількість осіб, які користуються тимчасовим захистом, та повну інформацію про національні закони, постанови та адміністративні положення, що стосуються впровадження тимчасового захисту.

РОЗДІЛ VIII Особливі положення

Стаття 28

1. Держави-члени можуть позбавити особу тимчасового захисту у разі, якщо:

(а) є серйозні підстави вважати, що:

- (i) він/вона вчинили злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людства, як це визначено в міжнародних документах, прийнятих щодо таких злочинів;
- (ii) він/вона вчинили серйозний неполітичний злочин поза межами приймаючої держави-члена до того, як його/її допустили до цієї держави-члена як особи, яка користується тимчасовим захистом. Тяжкість очікуваного переслідування визначається характером кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється відповідна особа. Особливо тяжкі дії, навіть якщо вони вчинені з нібито політичною метою, можуть бути кваліфіковані як тяжкі неполітичні злочини. Це стосується як учасників злочину, так і його підбурювачів;
- (iii) він/вона були винними у діях, що суперечать цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй;

(b) є обґрунтовані підстави вважати його/її загрозою для безпеки приймаючої держави-члена або він/вона, засуджена остаточним вироком за особливо тяжкий злочин, становить небезпеку для спільноти приймаючої сторони держави-члена.

2. Підстави позбавлення тимчасового захисту, зазначені в пункті 1, ґрунтуються виключно на особистій поведінці відповідної особи. Рішення або заходи щодо позбавлення тимчасового захисту повинні ґрунтуватися на принципі пропорційності.

РОЗДІЛ ІХ

Прикінцеві положення

Стаття 29

Особи, які державою-членом були позбавлені права на тимчасовий захист або на возз'єднання із сім'єю, мають право подати позов до суду у відповідній державі-члені.

Стаття 30

Держави-члени встановлюють правила щодо санкцій, що застосовуються за порушення національних положень, прийнятих відповідно до цієї Директиви, і вживають усіх заходів, необхідних для забезпечення їх виконання. Передбачувані санкції мають бути ефективними, пропорційними та переконливими.

Стаття 31

1. Не пізніше ніж через два роки після дати, зазначеної у статті 32, Комісія доповідає Європейському парламенту та Раді про застосування цієї Директиви в державах-членах і пропонує будь-які необхідні зміни. Держави-члени надсилають Комісії всю інформацію, яка підходить для складання цього звіту.

2. Після представлення звіту, зазначеного у пункті 1, Комісія звітує перед Європейським парламентом та Радою про застосування цієї Директиви в державах-членах принаймні кожні п'ять років.

Стаття 32

1. Держави-члени повинні ввести в дію закони, постанови та адміністративні положення, необхідні для дотримання цієї Директиви не пізніше 31 грудня 2002 року. Вони повинні негайно проінформувати про це Комісію.

2. Заходи, яких вживають держави-члени, повинні містити посилання на цю Директиву або супроводжуватися таким посиланням під час їх офіційної публікації. Порядок такого посилання встановлюються державами-членами.

Стаття 33

Ця Директива набуває чинності в день її опублікування в Офіційному віснику Європейських Співтовариств.

Стаття 34

Ця Директива адресована державам-членам відповідно до Договору про заснування Європейського Співтовариства.

Вчинено у Брюсселі 20 липня 2001 року

За Раду
Президент
J. Vande Lanotte

- (1) OJ C 311 E, 31.10.2000, с. 251.
- (2) Висновок від 13 березня 2001 р. (ще не опубліковано в Офіційному журналі).
- (3) OB C 155, 29.5.2001 р., с. 21.
- (4) Висновок від 13 червня 2001 р. (ще не опубліковано в Офіційному журналі).
- (5) OJ C 262, 7.10.1995, с. 1.
- (6) OB L 63, 13.3.1996, с. 10
- (7) OJ C 19, 20.1.1999, с. 1.
- (8) OB L 281, 23.11.1995 р., с. 31
- (9) OB L 252, 6.10.2000 р., с. 12.

ДОДАТОК I

>PIC FILE= "L_2001212UK.002102.TIF">

ДОДАТОК II

Інформація, зазначена у статтях 10, 15 та 26 Директиви, включає, у разі необхідності, один або декілька документів або відомостей:

- (a) персональні дані відповідної особи (ім'я, громадянство, дата і місце народження, сімейний стан, родинні стосунки);
- (b) документи, що посвідчують особу, та проїзні документи відповідної особи;
- (c) документи, що підтверджують родинні зв'язки (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження, свідоцтво про усиновлення);

(d) іншу інформацію, необхідну для встановлення особи або сімейних стосунків особи;

(e) рішення про дозвіл на проживання, візи або рішення про відмову у видачі дозволу на проживання, видані відповідній особі державою-членом, а також документи, на підставі яких таке рішення ухвалено;

(f) заявки на отримання дозволу на проживання та візи, подані відповідною особою, та які перебувають на розгляді у державі-члені, а також відомості про стан їх розгляду.

Держава-член, яка надає інформацію, повідомляє запитуючу державу-члена про будь-які зміни відповідної інформації.